

תכנית 'חלוצי הערכה' במחשבת ישראל -

שאלון אמונה וגאולה סמל שאלון 038181

+ 038183 - מתווה לתכנית הבית ספרית

1. הרקע הפדגוגי- רציונאל התכנית: (כ-10 שורות)

התפיסה הפדגוגית בגינה מבקש ביה"ס להצטרף לתכנית, התאמה לאוכלוסייה, רצף פדגוגי, התאמה לתפיסה בית ספרית כוללת.

תלמידותינו מתבגרות בעולם מורכב: מחד – עולם דתי, המעמיד את ההלכה, המחויבות והקהילה במרכז ומאידך – עולם פוסט מודרני, המערער על סמכות חיצונית, מעצים את הרלטיביזם ואת הכרעת היחיד. על מנת לחנכן לחיים משמעותיים של אמונה, תורה ומצוות בעולם מודרני, עלינו לספק להן מצע רעיוני רחב לתפיסתן את האל, האדם, העולם והיחסים ביניהם. לימודי מחשבת ישראל מבקשים לתת לבנות במה לדיון והכרעה בשאלות תיאולוגיות, רוחניות, חברתיות וזהותיות, העולות בעולמן שלהן, אך לנהל את השיח לא מתוך ואקום תרבותי, אלא מתוך היכרות מעמיקה עם המקורות הקלאסיים, בשפתם עליהן להיות בקיאות. לימודי מחשבת ישראל מהווים תשתית משמעותית ודגל לפני המחנה של לימודי היהדות והרוח בבית הספר ונלמדים בבית הספר 14 שעות מכותות ט – יב, תוך הכנת כל התלמידות לחמש יחידות לימוד (לא כולל ספרות). תכנית הלימודים ודרכי ההוראה מכוונות לאהבת התורה; לרלוונטיות של המקורות והדיונים לחיי התלמידות; לידע רחב ומעמיק בחכמת ישראל; וללימוד מיומנויות קריאה עצמאית. כל זאת תוך הצגת מגוון תפיסות הקיימות במסורת ביחס לנושאים השונים ולא רק קול סמכותי יחיד. **לכן, בחרנו לבנות את התכנית על פי דילמות, הבאות וחוזרות אל החיים עצמם.** בכיתות לומדות תלמידות עם יכולות אישיות ואינטלקטואליות מגוונות הבאות מבתים שונים. יכולת ההפשטה ומיומנויות הקריאה משתנות מתלמידה לתלמידה וממחזור למחזור – עובדה המאתגרת תכנית זו, המבוססת על קריאה בטקסטים. נושאי הדיון מזמנים חשיפה אישית, חשיבה עצמאית ואף הבאה של מסורות משפחתיות ושל שיח עם הבית. תכנית חלופות ההערכה מדגישה את המגוון ברקע התרבותי והלימודי של הבנות וברגישויות הערכיות והנפשיות שלהן, ובכך מעשירה את הדיון. אנו מייעדות את התכנית לכלל הבנות, כל אחת כפי כוחה.

2. מטרות אופרטיביות להוראה בתחום הדעת (לא יותר מ-5 מטרות)

מטרות ערכיות:

1. התלמידות תחשפנה לגיוון, לעושר ולעומק שבתפיסות השונות במסורת היהודית ביחס לשאלות יסוד אמוניות ולויכוח הפנימי החי והמתמשך.

2. התלמידות תחשפנה לטקסטים קלאסיים **כבסיס לאידיאולוגיות ולשיח ערכי עכשווי** ותבנה את הרלוונטיות של המקורות הקלאסיים למציאות בת זמננו. התלמידות תפתחנה דו-שיח משמעותי חי בין ובין ההוגים השונים ותבחנה כל גישה ביחס לחוויה הדתית שלהן, של משפחתן ושל קהילתן.
3. התלמידות תקבלנה כלים לקריאה ודיון ביקורתי משמעותי במקורות קלאסיים ותפתחנה כלי חשיבה ושיח, אשר יסייעו בידן לעצב זהות יהודית דתית משמעותית.

מטרה קוגניטיבית:

4. התלמידות תכרנה מושגים ומקורות מרכזיים במחשבת ישראל, תשכלנה להבחין בין עיקר וטפל, לזהות סתירות בין הוגים, לסכם עמדות תוך ציון מרכיביהם המרכזיים ולהביע עמדה אישית מנומקת בנושאים הנידונים.

מטרה בתחום המיומנויות:

5. התלמידות תלמדנה לקרוא טקסטים קלאסיים של הוגים מרכזיים, לנתחם, ולהבינם בעזרת שאלות מנחות; ותפתחנה עצמאות ואי תלות במורה בקריאת טקסטים תוך מסוגלות לפענח טקסט פשוט, שלא נלמד בכיתה ולענות על שאלות ביחס אליו (אנסיין).

3. תכני הלימוד; תכנים מתכנית הלימודים, תכנים נוספים

פרקים מרכזיים שיילמדו מתוך תכנית הלימודים 'אמונה וגאולה' יהו:

- א. הפרק השני, 'אני מאמין', העוסק בחשיבות לימוד האמונה, בחקירה מול תמימות, בהגדרות אמונה, עיקרי אמונה, ומקום הפרט מול הכלל ביחס לאמונה.
- ב. הפרק הרביעי, 'אמונה בשעת משבר', העוסק בעצם הלגיטימציה לשאלת שאלות ולאחר מכן בדרכי התמודדות אמונית אל מול משברים: רוע, אובדן, חוסר צדק, אי היענות תפילות וכד'; ובהתמודדות דתית עם החילון והכפירה.
- ג. הפרק החמישי, 'אמונה, תרבות ויצירה', העוסק במקומה של האמנות והיצירה בתוך עולם דתי.

רבים מהקטעים המופיעים בספר יתארכו ויתווספו להם חומרים נוספים, על מנת ללמד הגות רחבה יותר מכל הוגה שניתקל בו, ולהתעכב על תפיסת עולמו ועל תכלית דבריו וכן להכיר את השפה הלשונית והתרבותית בה משתמש כל הוגה. למשל – הגותו של רב נחמן על אמונה תמימה תורחב לתורות וסיפורים נוספים שלו (החכם והתם, הלב והמעין, תורה ס"ד); הגותו של ריה"ל על תמימות וחקירה תילמד בתוך הקשרה בספר הכוזרי, על מצוות

הקרבות; מאמר הדור של הרב קוק יילמד רובו ככולו, הקדמת רבנו בחיי והקדמת רס"ג לספריהם יילמדו באופן רחב יותר ממה שמופיע בספר; 13 עיקרים של הרמב"ם יילמדו כחלק מרעיון עיקרי אמונה והדגמתם אצל מספר הוגים וכד'. בנוסף, יילמדו חלקים נוספים מן הספר – מפרק א', 'אדם מחפש את עצמו', בעיקר על משמעות החיים ומפרק ג', על חיים דתיים ומוסר. חלקים רחבים נוספים מן הספר, ובעיקר פרק ו', נלמדו על ידי הבנות בשנה קודמת, בתכנית מחשבת של יא. חלקים אחרים של הספר, מפרק א' ומפרק ג' בחרנו לקחת לשיעורי חינוך ולשיעורי מעורבות חברתית, כהרחבת התכנית במחשבת הנוגעת במקצועות רבים נוספים ומשפיעה על מסדרונות בית הספר.

4. מהן דרכי ההוראה;

(לדוגמא:הוראה מבוססת פרויקטים/בעיות, למידת חקר, למידה בקבוצות, למידה חוץ כיתתית, למידה פרונטאלית....)

- א. הוראה פרונטלית **ולימוד בחברותא** - דרכי ההוראה מגוונות. הלמידה בכיתה היא בחלקה באופן פרונטאלי ובחלקה בחברותות. יש לציין כי כיוון ש'חברותא' היא שם משותף לצמד לומדות ולשיטת לימוד שמצמצמת את התיווך בין הלומדת לטקסט, פעמים רבות הופכת הכיתה כולה ל'חברותא', במובן זה שהמורה אינה מלמדת את תפיסתה היא על המקור הנלמד, אלא הטקסט מונח בפני הבנות וכל אחת מציגה את הבנתה ואת המפגש שלה עם ההוגה או המקור הנידון.
- ב. **שיתוף ערכי-רגשי-אישי** – נושאי הלימוד אינם תכנים חיצוניים בלבד אלא תכנים פנימיים משמעותיים, המשפיעים על עולם הזהות, האמונה ואורח החיים של התלמידה. אני מבקשות לקיים שיח בין רבדים שונים בנפש ולהביא לידי ביטוי בכיתה ובאירועי ההערכה רבדים שונים אלו.
- ג. **פריצת הגבולות שבין הבית והכיתה** – אנו מבקשות לשלב בין הבית והכיתה, להזמין את ההורים לדיונים שלנו ואת התלמידות להמשיך את השיח בבית. לשם כך נפנה אותן להתייעץ ולהביא תגובות מהבית בהזדמנויות שונות- בשיעור ובעבודות, וכן נזמין את ההורים ליום העוסק באמונה בבית הספר וכן להצגת תוצרים.
- ד. **הוראה באמצעות דילמות** – על מנת ליצור רלוונטיות ומשמעות עכשווית לתכני הלימוד, אנו מבקשות להציג את תכני הלימוד וכן את אירועי ההערכה, כתגובות לדילמות מעולמן של התלמידות והתמודדות איתן. הדבר יבוא לידי ביטוי במבנה השיעורים, במבנה הדיונים, באירועי ההערכה ובסיכומי התכנים.
- ה. במהלך השנה תידרשנה התלמידות ליצור **תלקיט של עבודות מגוונות**, שיוצגו בהמשך. חלקן ייעשו בכיתה וחלקן בבית, על מנת לעבד וליישם את הלימוד בדרכים

מגוונות, שיעודדו את הבנות לחשוב על נושאי השיעור, לקשר אותם לחיים שלהן, לבחון את אורח חייהן בפועל לאור הערכים שהן מזדהות איתם, ולקבל על עצמן החלטות לעתיד. **העבודות משלבות פרוייקט PBL אמנותי, כתיבה תהליכית-תיאולוגית, התמודדות עם דילמות, פיתוח מניויות קריאה עצמאית, יכולות ניתוח ויישום מסדר גבוה ועוד.**

5. תפקודי לומד שיבואו לידי בתכנית ההוראה וכיצד יוערכו ?

מפורטים כאן תפקודי הלומד. בטבלת המשימות הוספתי טור ובו ציינתי איזה תפקודי לומד יבואו לידי ביטוי בכל משימה. לאחר אישור התכנית, נבנה מחוונים מפורטים לכל משימה.

פיתוח חשיבה וזימון התנסויות ביישום רלוונטי של הנלמד והעברה .	הבנה מעמיקה בבסיס ידע שהוגדר בתכנית הלימודים
התנסות בדיוני דילמה המזמנים מעורבות , שיפוט מוסרי וגיבוש עמדה	חשיבה ביקורתית
עידוד ביטוי אישי וקבוצתי, מתן לגיטימציה להבעת דעות, שאלת שאלות מאתגרות.	חשיבה יצירתית
שילוב תהליכי חשיבה רפלקטיביים כחלק בלתי נפרד מביצוע משימות.	חשיבה רפלקטיבית
זימון בחירה בתכנים, בדרכי הלמידה, בשותפים ללמידה, פיתוח מיומנויות לשימוש מושכל במידע ממקורות שונים, תרגול הצבת יעדים, תכנון השגתם, ביצועם והערכתם.	הכוונה עצמית בלמידה
התנסות במשימות רלוונטיות ומותאמות, זימון חוויות הצלחה ומשימות מאתגרות.	מסוגלות
זימון למידה על פי תחומי עניין מגוונים ו רלוונטיים ללומדת ומתן בחירה בדרכי למידה, עידוד והוקרה של מאמץ, הצלחה, יזמות בתהליכי הלמידה	מוטיבציה לימודית

6. סביבות ההוראה; (לדוגמא: כיתה, סוירים, ספרייה, למידה חוץ כיתתית...)

סביבת ההוראה מורכבת ממעגלים מתרחבים:

א. הכיתה והשיעור המתנהל בה.

ב. משיכת תכני הלימוד הקשורים בחיים אל שיעורים אחרים, אל ההפסקה ואל דיונים מתמשכים בהרכבים מתחלפים.

ג. הבית והשיח עם ההורים. אנו מעודדות מאד את המפגש בין הבית לבין בית הספר בכלל ובאופן ממוקד- בשיעורי מחשבת ישראל העוסקים בשאלות הליבה של זהות ואמונה. אנו מבקשות לקיים שיח בין הבית ובין בית הספר, בין השאר באמצעות הזמנת ההורים ליום עיון ובשליחת התלמידות לבחון את עמדת ההורים בשאלות שונות.

ד. בנוסף, מתקיימים בתכנית מפגשים מיוחדים כגון סדנת אמן והרצאות, המתקיימות במרחבים נוספים, על פי נסיבות השטח.

7. דרכי הערכה חלופית/ תוצרים מצופים:

(**לדוגמא:** תלקיט, מטלת ביצוע, הבחנות בעל פה, ביצוע מטלה, עבודת חקר, פרזנטציה, דו"ח סיור/ניסוי, דגם, נייר עמדה/חיבור....)

התלמידות תאסופנה במהלך השנה תלקיט עבודות מסוגים שונים. התלקיט יכלול הן עבודות הדורשות הצגת ידע והן ובעיקר עבודות הדורשות מהבנות לעבור תהליך אישי – אינטלקטואלי ורגשי, ביחס לחומר הנלמד. לבחון כיצד הרעיונות והמקורות פוגשים אותן בעולמן שלהן, האישי והמשפחתי, וכיצד נפרצות החומות שבין הבית והחיים שמחוץ לבית הספר לבין אלו שבתוך הכיתה. אחד מיתרונותיו של התלקיט הוא שהעבודות בו דינאמיות. הגשת עבודה אינה בהכרח הגשה סופית והעבודות יוחזרו לתלמידות על מנת להמשיך לעבוד עליהן ולשפרן. תהליך זה של רצוא ושוב, משמעותי מאד, לאור נסיוננו, ומקדם את התלמידות בלימודיהן. השיעורים בכיתה יסבבו סביב המשימות השונות, כאשר לעיתים יילמד חומר אשר יעובד מאוחר יותר בעבודה, והשיעורים יהוו לו רקע, ולעיתים יעשה השיעור שימוש בחומר שנלמד ובתהליכים שעברו הבנות בכתיבה, על מנת להעמיק את הלימוד ולהפכו לרלוונטי.

מדד הערכה	פירוט ההוראה והמשימה הנובעת ממנה	התאמה לחומר בתכנית הלימודים	איזה לימוד בידי ביטוי / באמצעות דילמות	אחוז מציון סופי
1	מבחן/ים על מבחן על חומר רחב היקף, הכולל בתוכו שאלות ידע,	לפחות החומר הנלמד	הבנה מעמיקה, חשיבה	25

	ביקורתית וחשיבה יצירתית, מסוגלות. כמו-כן, יבנה חלק מהמבחן כדילמות להתמודדות.	במהלך השנה, או כולו.	שאלות מחשבה, שאלות השוואה בין הוגים, ושאלות הדורשות הכרעה אישית מנומקת בנושאי אמונה, השקפת עולם וזהות. מגוון סוגי השאלות מובנה בצורת המבחן וכל סעיף בשאלה מכוון להערכת סוג אחר של ידע.	החומר הנלמד	
10	הבנה מעמיקה, חשיבה ביקורתית, עבודת צוות ומטיבציה לימודית. בעבודה זז מודגשת העבודה עם דילמות.	פרק אמונה בשעת משבר – משבר הכפירה והחילון, רס"ג. בנוסף לסבותיו של רס"ג לכפירה, יוצגו הסיבות לכפירה שמציגים ר' נחמן מברסלב והרב קוק.	הכפירה היא תמונת הראי של האמונה. לאחר לימוד ודין בסיבות כפירה אישיות ובסיבות כפירה של הוגים שונים, תדרשנה התלמידות להתמודד עם סיבות הכפירה של רס"ג, וסיבות כפירה נוספות מנקודת מבט אמונית. העבודה תתבצע בזוגות ויכולה להיות מוגשת כדיאלוג או כמונולוג. העבודה תוצג לבנות כמענה שעליהן לתת לחניך/ה הניגשים אליהם וחושפים את סיבת הכפירה שבחרו.	הבעת עמדה אישית רעיונית מנומקת - עבודה בזוגות להשגת תוצר	2
20	הבנה מעמיקה, חשיבה ביקורתית, חשיבה רפלקטיבית, הכוונה עצמית בלמידה וכן מוטיבציה לימודית.	פרק אמונה בשעת משבר ובעיקר הרב ברקוביץ ריה"ל, הרמב"ם והרב סולוביציק. בנוסף, יילמדו מקורות שאינם בחוברת – עוד פרקים מספרו	בעקבות לימוד מקורות ועמדות שונות ביחס להתמודדות עם אמונה בשעת משבר, התלמידות תתבקשנה לכתוב עבודה על התמודדות אישית שלהן עם משבר או אובדן קונקרטי שהעלה בהן שאלות אמונה. הדילמה האישית תוביל למסע רוחני	התמודדות תיאולוגית עם משבר אמונה -עבודה בהקף של 5 עמודים – התמודדות אישית, ניתוח מקורות שנלמדו, ניתוח מקור שלא	3

		של הרב ברקוביץ, פרקים מספר איוב, סוגיות תלמודיות רלוונטיות ועוד.	בדברי הוגים, הן כאלה שנלמדו והן כאלה שהבנות נדרשות ללמוד באופן עצמאי ולבסוף לרפלקציה אישית על התהליך שעברו. בעבודה בא לידי ביטוי גם ההקשר המשפחתי, במסגרתו באה התכונה התיאולוגית.	נלמד ורפלקציה אישית על התהליך.	
10	חשיבה יצירתית, הבנה מעמיקה, חשיבה ביקורתית, חשיבה רפלקטיבית, מוטיבציה לימודית	פרק אמונה, תרבות ויצירה, דברי הרב קוק והרב ויינברג	התלמידות ייפגשו עם אמן/ית דת/ה, אשר חווה/תה את המתח ואת השילוב שבין אמונה ומסגרת חיים דתית ובין עולם האמנות והיצירה, עדיפות ליצירה פלסטית שמעמידה דילמה משמעותית יותר. לאחר שיח ושיתוף ולאחר לימוד המקורות, התלמידות ייצרו עבודה אמנותית אשר מציגה את המתח או פתרונות למתח שבין העולמות. העבודה האמנותית תלווה בהסבר כתוב. באופן זה יתרחש תהליך עומק של לימוד על עולם האמנות תוך התנסות בו. העבודה תוצג במרחב ותלווה בהסבר ותגובה דינמית על עבודותיהם של אחרים.	מפגש עם יוצרת דת/ה ויצירת תוצר אמנותי המביע את המתח/השילוב שבין אמנות ואמונה. PBL	4
15	חשיבה ביקורתית, חשיבה	פרק 'אני מאמין', - עיקרי האמונה של הרמב"ם.	לאחר לימוד עיקרי אמונה של הוגים שונים ודיון בכיתה ביתרונות וחסרונות	עיקרי אמונה – יישום העקרונות בחיים	5

	וקבלה לעתיד	של קביעת עיקרי אמונה מבחינה תיאולוגית וחברתית (קביעת גבול, הדרה), תגבשנה התלמידות 13 עיקרי אמונה ואידיאולוגיה המנחים אותן בחייהן ולנסחם. הן תידרשנה לשלב בעיקריהן הפרטיים לפחות 3 מעיקרי האמונה של הרמב"ם בניסוח המתאים להן וכן למצוא מקורות יהודיים לחלק מן העיקרים הנראים במבט ראשון כשייכים לחיי החול. לבסוף, תתבקשנה התלמידות לכתוב כיצד תוכלנה לקבל על עצמן לעתיד ליצור הרמוניה משמעותית יותר בין עיקרי האמונה שבחרו לאורח החיים שלהן בפועל. בעבודה זו תידרשנה הבנות לפנות לשיחה ערכית עם ההורים ולהוסיף לעבודה גם את תגובתם לעיקרים שכתבה הבת.	בנוסף לעיקרים אלו יילמדו עיקרי אמונה במשנה סנהדרין ובדברי ר' שמלאי בתלמוד, הויכוח על הכנסת 10 הדברות לתפילה, עיקרי אמונה של ר' יוסף אלבו וההתנגדות לקביעת עיקרים של האברבנאל.	יצירתית, חשיבה רפלקטיבית, הכוונה עצמת בלמידה. כל זאת על בסיס הבנה מעמיקה.	
6	קריאת טקסט שלא נלמד ומענה לשאלות	התלמידות נדרשות להגיע לרמת ידע ומיומנות קריאה, שתאפשר להן לענות לשאלות על מקור הגותי שלא נלמד בכיתה ואף להשוותו למקורות אחרים שנלמדו ולהתייחס אליו. 'אנסינים' כאלו יינתנו הן בעבודה על 'אמונה	פרק 'אני מאמין' ופרק 'אמונה בשעת משבר'.	הבנה מעמיקה, מסוגלות	נכלל בסעיפים אחרים

			בשעת משבר, הן כחלק מהמבחן המסכם והן באמצע השנה, במהלך השיעורים.		
10		מהלך השנה		תלמידאות – נוכחות, מעורבות, השתתפות פעילה	7
10	הבנה מעמיקה, חשיבה ביקורתית, חשיבה רפלקטיבית, חשיבה יצירתית, עבודת צוות, מוטיבציה לימודית, הכוונה עצמית בלמידה.	כל החומר	הבנות תידרשנה לבנות בעצמן (או בזוגות) שיעור לכתות החטיבה, או לכיתות ביה"ס היסודי הסמוך, פעולה בתנועה, דיון ורב שיח בשולחן שבת או כל רעיון אחר שתחשובנה עליו, אחרי יחשוף את התכנים שנלמדו בכיתה בפני קהל נוסף. הבנות תגשנה מראש מערך שיעור רציני ולאחר מעשה – רפלקציה וניתוח של הפעילות. רעיון זה נובע מנסיון השנים הקודמות, בהן התרחשו הדברים באופן ספונטאני.	ללמוד וללמד - העברת התכנים אל מחוץ לגבולות הכיתה	8

8. מהו הערך המוסף של תכנית זו מבחינה פדגוגית בהשוואה לתכנון הלמידה הפורמאלי

ראשית, אנו מבקשות לציין כי הלמידה הפורמאלית, כאשר היא נעשית ברמה גבוהה, משלבת דיונים ערכיים, סקרנות ושמחת לימוד, קשב של המורה לבנות ושלהן זו לזו, פועלת נהדר ואין אנו מעוניינות להחליפה לחלוטין.

יחד עם זאת, גם ברמתה הגבוהה ביותר, הוראה פרונטלית אינה מצליחה להגיע לכל תלמידה ותלמידה, ובהכרח כאשר רבות התלמידות הקשובות ומשתתפות בשיעור, הרי שחלקן מוצאות עצמן מחוץ לדיון ואין הוא נוגע בנפשן. יתר על כן, כל תלמידה לומדת לכתחילה באופנים אחרים וגיוון אופני הלמידה ירחיב את מעגל השותפות. שלישית, למידה פרונטאלית אינה דורשת בדרך כלל מהתלמידות לעבור תהליך משמעותי ביחס לחומר ולקחת אותו איתן מחוץ לגבולות הכיתה.

הצעת הלמידה ובעיקר ההערכה המוצעת פה, מבקשת להפגיש בין החומר הנלמד ובין עולמן הפנימי, הדתי והתיאולוגי של הבנות. לא רק ללמוד על אמונה אלא לחוות אמונה, לשוחח על אמונה, לבחון את מקומה בחינוך, את גבולותיה והשלכותיה, לקחת את השאלות ואת המשימות הביתה – אל המשפחה ואל החניכים, לשוחח עם ההורים ועם החברים על הנושאים הללו, לנטוע אותם בליבן. חלק מן המשימות הלימודיות יעשו בכיתה וחלקן בבית, גם בתוך הכיתה – ישולבו חברותות ולימוד עצמאי של הטקסט ומשימות קטנות, אשר לא תהיה עליהן הערכה מסודרת. העבודות המשמעותיות המפורטות למעלה, יהפכו את ההגות היהודית לקרובה ורלוונטית, משמעותית לחוויות החיים העוברות על הבנות כאן ועכשיו, התוצר ידרוש שילוב של אינטלגנציות ורבדי נפש נוספים, הלימוד באמצעות דילמות יצור רלוונטיות ויקרב את הלימוד אל החיים. מטרתנו היא לתת ביד התלמידות כלים להמשך הלימוד: מחד – כלים של אהבת הלימוד והמוטיבציה להמשיך ולרצות לפתוח את המקורות הללו, כי הם רלוונטיים לחיים, ומאידך – כלים שהם מיומנויות נרכשות, המאפשרות להגיע מעבר לפתיחת הספרים וגם להבין את תוכנם.

פרטי המורים המלמדים בתכנית חלוצי הערכה - בשנת תשע"ח

השתתף בהשתלמות רלוונטית אחרת-איזה ומתי	שנה אחרונה בה השתלם בהשתלמות מפמ"ר	מספר שנות הגשה לבגרות	שם המורה	תחום הדעת
תשע"ז - השתתפות בקורס מנחים פדגוגיים של ברנקו וייס	-----	5 - הן בגרויות חיצוניות והן בגרויות בתכנית 'תמר'.	דוד אנדרמן	הסטוריה ומחשבת ישראל

תשע"ז – השתתפות בתכנית 'מסעתיד' של מחנכים בכירים, שעסקה בדרכי הוראה והערכה חלופיות.	תשע"ו – השתלמות הקיץ בבנייני האומה.	6-7, הן בגרויות חיצוניות והן באגף לתכניות ייחודיות	רננה רביצקי פילזר	מחשבת ישראל

פרטי כיתות הלומדות בחלוצי הערכה – בשנת תשע"ח

מספר שעות הוראה בכל שנה	מועד סיום לימודים והגשת ציון	מועד התחלת לימודים	סוג כיתה (רגיל, מב"ר, אומץ)	מספר כתות	שלב כיתה
4 שעות בכל כיתה יוקדשו למחשבת ישראל. + שני ימי עיון מלאים.	סיום לימודים – יוני 2018 הגשת ציונים – יולי 2018	ספטמבר 2017	רגיל	2	יב

ליווי צוותי ההוראה ופיתוח מקצועי במהלך התכנית

תאר את מערך עבודת הצוות והפיתוח המקצועי המתוכנן (השתלמויות מורים בפסג"ה, השתלמות בית ספרית, ישיבת צוות שבועית, הדרכה אישית על ידי מדריך מפמ"ר...)

צוות הפיתוח של התכנית בנוי ממורי מחשבת ישראל וממני, ראש בית המדרש. מקצוע זה הוא מקצוע מוביל ומשמעותי בבית הספר, הנלמד מכיתה ט ועד יב וכל בנות בית הספר נבחנות בו בחמש יחידות. גם בימי ההערכות למורים מוקדשת יחידה בכל שנה ללימוד מחשבת ישראל, בהתאם לנושא היום. בימי ההערכות שנערכו בשבוע שעבר, סביב נושא המעורבות החברתית, לימדתי מקורות של הרב דסלר והרב שקופ, מתוך תכנית הלימודים 'אמונה וגאולה'.

התכנית נבנתה במשותף עם מורי מחשבת השונים, אשר עשויים למצוא עצמם מלמדים את התכנית בשנים אחרות. נמשיך לפתחה במהלך השנה. בקיץ שלפני תחילת שנת הלימודים יושב הצוות על מנת להכין את השנה ומציג את חומרי הלימוד ואופני ההוראה בפני הרכזת הפדגוגית, המייעצת ומוסיפה מנסיינה. במהלך השנה, בכל שבועיים יושב צוות מחשבת יב' (כמו שאר צוותי מחשבת, שאינם בתכנית זו) על מנת לסכם את השיעורים שחלפו ולהכין את השיעורים הבאים, תוך בחינת מקומנו בחומר ביחס לתכנון השנתי ובחינת המטלות שיש להגיש ולקדם. אנו עומדות בקשר עם מדריכת המפמ"ר, רעות לרר, אשר במהלך השנה גם ביקרה בבית הספר. כמו כן, אנו עומדות בקשר ישיר עם הרב רודיק, המכיר את תכניות הלימודים בבית הספר ועם יעקב גוטמן מן האגף לתכניות ייחודיות, האחראי על תחום מחשבת ישראל.

המעטפת הפדגוגית בבית הספר מתנהלת בשלוש רמות:

- א. מורי המקצוע מלווים ברכזת בית מדרש וברכזת פדגוגית של בית הספר. ישיבות של צוות התכנית מתקיימות מדי שבועיים, ובהן תכנון משותף של מהלכי הלימוד, בקרה ומעקב וכן - הכנה של שיעורים, ימי עיון, אירועי הערכה עתידיים וכד'. יש לציין כי בשנה זו נוסעות רוב תלמידות השכבה לפולין ונערכת הכנה תוכנית אינטנסיבית לנסיעה. שיעורי מחשבת ישראל משתלבים גם בהכנה זו וישיבות מקצועיות נערכות עם מחנכות הכיתות, רכזת החטיבה העליונה ומנהלת המשלחת.
- ב. אנו עובדות בשיתוף פעולה עם תיכון הבנים המקביל, רכזת בית המדרש עובדת בתיאום עם רכז מחשבת ישראל ואנו מתייעצים, משווים הצלחות, ומשוחחים על אתגרים, על מנת שהניסיון בכיתות של כל אחד מאיתנו, ישמש גם את האחר.
- ג. במקצועות היהדות אנו מלווים על ידי צוות מכון הרטמן, והיעץ הפדגוגי שלנו, הרב ד"ר אריאל פיקאר, עמו אנו מתייעצות על שאלות תוכן וזהות.

תכניות היהדות בבית הספר ובתוכן תכניות מחשבת ישראל משתפרות ומשתכללות מדי שנה. בכל שנה אנו מחפשות דרכים להעלות את הרמה, את הפדגוגיה, את ההתאמה לתלמידות השונות ואת ההשלכות הערכיות של התכנית. בקשתנו להצטרף לתכנית זו היא אחת הדוגמאות לכך.

אירועי הערכה מתוכננים בתכנית

תאריך סיום הערכה	משקל יחסי	סוג האירוע

חשון תשע"ח	10%	הבעת עמדה בעקבות רס"ג – עבודת כתיבה
כסלו תשע"ח	10%	עבודה יצירתית
טבת תשע"ח	15%	עיקרי אמונה – עבודת כתיבה
שבט תשע"ח	25%	מבחן + אנסין
ניסן תשע"ח	20%	עבודה – התמודדות תיאולוגית +אנסין – עבודת כתיבה
לאורך השנה	10%	ללמוד וללמד – שיתוף בתכנים מחוץ לכיתה ו/או לבית הספר – למידה פעילה ופרזנטציה בפני קהל

לאחוזים אלו יש להוסיף 10% תלמידאות, כפי שצויין קודם לכן. אוסיף ואדגיש כי גם לאחר תאריך סיום ההערכה, תוכלנה התלמידות לשפר את עבודותיהן ואת ציוניהן בהתאם.

אשמח לענות על כל שאלה נוספת,

בברכה, רננה

0506967657